

Irugarren Ordena
edo
Prantziskotar Irugarren Senidetza

Bere Erregla ta Barkapenak

TV
922

IRUGARREN ORDENA

EZAUPIDEA

Izena

.....

Aita Prantzisko donearen Irugañen
Ordenako habitua jantzi zuan (1).

.....

Silua

Bixitatzalea

Profesatu zan

.....

Bixitatzalea

.....

Ministroa.

Silua

.....

Idazkaria.

(1) Eñiaren izena, ta urte ta ilaren zenbakiak ipintzen dira emen.

M-8709

R-3630A

ATV
18922

Irugarren Ordena

edo

Prantziskotar Irugarren Senidetzako

Araudia (Erregla) eta Barkapenak

Aita Jose Maria Azkuek

Eratuta

BIGARREN IRARKALDIA

«ARANZAZU» Aldizkariaren Irarkolan

1934

ARAUDIA

LENENGO IRAKURBURUA

*Nortzuk sartu ditezken Senidetzan
eta beren eginbeatak*

I. Senidetza onetan sartuko danak amalau urtetan gorakoa izan bear du, oitura onekoa, sinismen garbikoa batez ere, eta Ama Eliza doneari dagokion begirune ta maitetasuna agertzen diona.

II. Emakume ezkondurik bere senaŕaren baimenikabe ez bedi sartu, *konfessore* jaunari besterik ez baderizkio beintzat.

III. Senidetzan sartu diranak eraman bitzate soñean *eskapulario* txikia ta sokatxoa, oi dan bezela, bestela ez diote balioko Senidetzako *grazi ta pribilejioak*.

IV. Senidetzan sartu diranak, bai gizon bai emakume, urtea bete arte iraun bezate ikastaroan (nobiziaduan) eta urtea beteta *profesatu* bitez bear bezela,

Ez medala, ta ez zuziltza ez praktikan.

1) Re erana, bildura...; ozeak ezin zezan.

muak dandak amundiak ezitez!

(9) Jaungoikoaren Legeko ta Ama Elizaren aginduak beteko dituztela itz-emanaz; eta Araudiaren kaltez egiten dituzten utsegiteagatik ematen zaien oben-nekea (penitentzia) beteko dutela esanaz.

BIGAREN IRAKURBURUA

Bizikera

I. Irugañen Senidetzakoak jazkeran eta gauzetan, bizi bitez bakoitzari dagokion giñoan (neuriz).

II. Dantza nastu ta antzezki garbiak ez diran lekuetatik aldendu bitez, eta neurigabeko jan-edanik ez bezate egin.

III. Jan edo edan bear dutenean izan bedi bear dan neuriz, auretik eta jan ondoren Jaungoikoari otoi-egitea aztu gabe.

IV. Ama Mariaren Sorkunde garbi ta gure Aita Prantzisko donearen egun-auretik barau egin bezate, ta antziñako Iru-gañengoak bezela asteazkenetan aragi-uztea (bijilia) ta ostiraletan barau egin nai badute, obe.

X V. Ibero obenak aitortuta (konfesatuta) Jauna artu bezate.

fin principal de Fodo

VI. Irugaíengoak gaizki egon ezik, amabi aitagure, agur Maria ta gloria esan bitzate; apaizak ordea ta Ama Mariaren *Oficio Parvo* deritzan eliz-aíen diak esaten dituztenak egin bear au, beste gabe, betetzen dute.

VII. Egin dezatekenak, *testamentua* garaiz egin bezate, beren ondasunak bear bezela utziaz.

VIII. Beren bizikera onaz alegiñak egin bitzate besteak bide onera ekartzeko eginkizun eta gauza onak egiñaz. Ez bedi sartu beren etxeetan onbidea arixkuan jaí dezateken liburu ta egunerokorik (periorikorik), eta ez bezaiete irakurtzen ere utzi beren mendekoei.

IX. Elkaíekin eta bestien artean bizi bitez onginaí ta maitetasunean. Beren aldetik, al danez, pakeak egin bitzate aseíe daudenen artean.

X. Ez bezate iñoiz ziñik (juramenturik) egin beaíekoa izan ezik. Itz loi ta jolasketa ez garbiak urtikan-egin. Aíats-ero beren baita (kontzientzia) aztertu (esamiñatu) bezate, ta utsegiteren bat arkitzen badute, biotzez damu bitez, ta oben-nekez zerbait egin bezate.

XI. Al dutenak meza santua egunero entzun bezate. (Senide-buruak ots-egiten duanean, guztiok bildu bitez ileroko batzafetara. *Mraywan*)

XII. Eri ta beartsuei laguntzeko, ta elizkizunak ainbat ongien egiteko, bakoi-tzak eman beza al duan *limosna*.

XIII. Senidetzako buru berak egingo die ikustaldia gaxo dauden anai-afebai, edo, berak ezin badu bialiko die norbait maite-eginkizun au betetzeko. Eta gaitza azkenetara dijoala badirudi, afen egingo dio elizakoak artu ditzan.)

XIV. Irugaferngo-zanaren iletara (entierora) joan bitez leku artako anai-afebak, baita erbestekoren bat an arkitzen bada ere; eta ildakoaren alde esan bezate guztiok bost amafeko agurtza (erosarioa). Mezaadunak mezetan, eta mezaadun ez diranak Jauna artuaz al badute, otoi-egingo diote Jaungoikoari ildakoaren alde.

parakatik sarra

IRUGAREN IRAKURBURUA

Eginbideak (karguak) Bixita ta Araudia Bera

I. Senidetzako eginbideak anai-añebai batzañera deituta, batzañean ortarako autuei eman bezazkie. Autuak diranak iru urte iraungo dituzte beren eginbidietan. Ez beza iñork bidegabez utzi dagokion eginbiderik, ezta ere laga betegabe bear dan bezela.

II. Kontu-artzaleak (bixitadoreak) begiratu beza, ondo gordetzen dan ala ez Araudi (Eñegla) donea. Onetarako urtero, ta nai bada geiagotan, joan bedi Anaidia ikustatzera, ta Senidetzaburuari ta anai-añebai deiturik, batzaña egin beza. Kontu-artzaleak bere itzaldi ta agindua-kin gogaraziko balio bere eginbeañen bat irugañengo norbaiti, edo-ta, oben-nekeren (penitentziaren) bat emango balio apala izan bedi, ta bete beza eman zaion oben-neke osasungaña.

III. Kontu-artzaleak Lenengo edo Iru- gañen Anaidiko (Ordenako) Aita - prai- leak izango dira, beren Aita nagusiak

izendatuak; oek izendatzera beartuak daude gai-onetarako eskatzen badira. Me-
zaduna ez danik, ez diteke kontu-artzale
izan. *visitador*

IV. Esagiñak (obedienteak) ez diran irugañengoak, eta bai kaltegañiak, beren eginbeařak betetzeko, bi edo iru aldiz gaztigatuak (abisatuak) izango dira; beren bizikera ondu nai ez badute, baita Senidetzatik botiak ere.

X V. Araudi onetako aginduren bat austen duanak, jakin beza ordea ez duala uts-egiteořekin obenik (pekaturik) egiten, uts-egite ori bera, Jaungoikoaren Lege ta Ama Eliza donearen kaltez ez badago beintzat.

VI. Norbait arkituko balitz Araudi onen aginduren bat ezin gorderik, Prantzisko donearen Lenengo edo Irugañengo praile nagusiak, eta oek bialtzen dituzten kontu-artzaleak dira eginbear ortatik azketsi, ta beste zerbait jartzeko eskubidea dutenak.

Azken-ořialdetako oarpenak ikusi bitez.

(1) Azken R 32

J A T O R B U R U A

1221-gaŕen urtean Asis'ko Prantzisko donea Toskana-erkian gogonketan izlari (predikatzen) z e b i l e l a, Poggibosi-erian gaztaroan lagun izandako salerosle batekin arkitu zan. Lukesio zuan izena.

Santuaren antz-bidea arturik g o g o z beartsu izateko asmoak artu zituan, eta beartsuakin esku zabalekoa agertzen zan, naiz bere emazte Bonadona andereak aseŕe egin. Senaŕaren onbide ta ikasbideari ezin gogor-egiñik, azkenean ere onera eman zuan andereak bere izenak zion bezela.

Orduan esan zioten senar-emazteok Aita Prantziskori, b e r e n bizikerari zegokion bezela, on-onak izateko bide egoki bat erakutsi zezaiela.

Prantzisko'k erantzun zien :

—«Irugaŕen Senidetza egiteko asmoa artu det. Senidetza onetan sartu ditezke ezkonduak ere, ta Jaungoikoaren mirabetza bear bezela egin». Ondo artu zuten senar-emazteak Prantzisko'ren irizpena, ta soñeko aŕe bat jantzirik, eta geŕia korapildun lokaŕi batez lotuta, asie-

ra eman zioten Senidetza done oneri. Aita Serafindařak onbidietara ainbat anima ekaři zituan bezela Lenengo ta Bigařen Ordenen bidez, onbidera ekaři naitan zuan mundu guztia ere Senidetza onen bidez.

Berealaxe zabaldu zan eři guztietan. Gazteak eta zařak, aberats eta beartsuak, jakintsuak eta ez-jakiņak, eřege ta aundizkiak, apaiz - *obispo* ta Aita Santuak, ezin zenbату ala dira bere asieratik oraiņarte Prantziskoren lokařiz beren geřia lotu izan dutenak, ikasbiderik edeřenak emanaz, eta Eliza Ama berari asko lagunduaz. Aldarietan dauden Santuak ere ez dira gutxi.

G O R A L T Z A K

Au dala-ta goraldtu ta *graxiz* aberastu izan dute Aita Santuak. IX Gregorio'k «Makabeo'tařak» deitzen zien Iru-gařendařai. Ordutik onara beřogei ta be-deratzi dira Senidetza onetzaz goralpe-
nez itz-egin duten Aita Santuak. Oen ar-
tetik azkanaldi oetako XIII Leon bere-
ziko degu, esakun eta *Dekreto* askotatik
goraltzak ateratzen ditugula:

«Irugaíngoai nere seme maitiei bezelaxe nai diet, beren bizikera kristau onaren bizikera dalako. Au dala-ta saiatu naiz ainbat Ordena au goraldtu ta zabal-tzen» (1886).

«Irugaíen Ordena onen bidez mundua salbatu bear degula derizkiot» (1886).

«Erakutsi zaiezute zaíei ta gaztiei Irugaíen Ordena guztientzat ona dala» (1897).

«Kristau guztiak Irugaíen Ordenan sartuta ikusi nai nituzke».

«Irugaíen Ordenaren alde lan-egitea, luíean onbideak zabaldu ta indartzea da» (1895).

IRUGAÍEN SENIDETZA EGIZKO ORDENA

Ez da edozein anaidi (kofradi) bezela Prantzisko doneak ipiñi zuan Senidetza, egizko Ordena da, Aita Santuak eta Elizbatzaíak diotenez. ¿Zer dala-ta?—Bere Araudia, jazkera (habitua), *nobiziadua ta profesas*, aíendiak (eíezoak) eta abar, bai dituelako.

*No puede pertenecer a dos órdenes.
no se puede pertenecer a dos órdenes.*

BARKAPENAK

(*Induljentziak*)

1. Obena (pekatua) barkatuta gero, Jaungoikoaren aurrean obenari dagokion neke-aldikoaren azkespena da barkapena edo *induljentzia*. Elizak ematen du azketsiz bezela bizien alde, ta laguntzaz bezela ildakoen alde (C. 911).

2. Barkapena bi eratara da, osoa ta ez oso: a) osoa baldin, oben-neke osoa barkatzen badu, eta ez osoa oben-neke osoa barkatzen ez duanean.

b) animen alde emanak edo ez. Aita Santuak ematen dituan guztiak, ildakoen alde izan ditezke, besterik esaten ez bada beintzat (C. 930).

3. Barkapenak irabazteko:

a) Jaunaren adiskide izan bear da, azkeneko egintza bukaeran beintzat.

b) irabazteko gogoa izan, naiz une artan ez oroitu.

k) agindutakoa bete barkapena emanik dagon aldi ta eran (C. 925).

4. Agintzen dana geienean da:

a) aitortza (konfesioa). Au egin ditekete barkapena emanik dagon egun be-rean, edo zortzi egun aurretik edo atzetik (C. 931-1).

b) Iru urñenai ta bederatziurñenen egin-kizunei emanik daudenak irabazi ditezke edozein egunetan, ondorengo zortzi egunen batean aitortuta (C. 931-2).

c) Iñero bi aldiz gutxienez aitortzen diranak, eta bost egunetan astean Jauna artzen dutenak irabazi ditzateke aitortza gabe Jubilioa izan ezik, beste eginkizunak egiñaz (C. 931-3).

JAUNARTZEA

a) Jauna artu ditekete barkamen egunez, egun-aurretik, edo-ta, egunari dañaien beste zazpi egunetan (C. 931-1).

b) Iru-urñen eta bederatziurñenatarako eskatzen dan Jaunartzea, egin ditekete, iru edo bederatzi egunen bañuan (C. 932-2).

ELIZAREN IKUSTALDIA
(*Bixita*)

- a) Eliza izendatua badago, au ikustatu bear da, bestela edozein eliza edo *kapila*.
- b) Egun aurreko eguarditik beste eguneko gabardiarte (C. 923).

OTOITZA

- a) Geienez itzez egin bear da.
- b) Agindua ez badago zer otoi-egin bear dan, nai ainbat egin diteke.

5. Ikustalditan esan bear diran otoi-tzak :

- a) Elizen bateri ikustaldia egiteko agintzen bada, ta otoi-egin berezien bat bertan egiteko, biok egin bear dira;

- b) egun berean barkapen bereziak irabazi nai badira, ta oek irabazteko ikustaldia ta otoi-tza agindurik badaude, ainbat ikustaldi ta otoi-tz egin bear dira, nai dituan barkapenak irabazteko.

6. Barkapen bereziak ematen bazaizkio gauza bateri (Gurutze, *medala* eta abar) ezin batean irabazi ditezke barkapenak, agindurik dagona betetzen ez bada aldi bakoitzean, aitortza ta jaunartzea izan ezik, edo-ta besterik esaten ez bada (C. 933).

7. Ezin ditezke irabazi barkapenik, aginduz bete bear dan eginkizun baten bidez, besterik esaten ez bada beintzat. Baña irabazi ditezke aitortzan, oben-nekez ematen diran eginkizunen bidez, eginkizun oek barkapena badaramate (C. 932).

8. Agindutakorik norbaitek ezin egin balezake, *konfesoreak* alda lezaioke beste eginkizun batean (C. 935).

O A R A

Gogoan euki beza norberak XI Pio Aita Santuak agindu duana. Barkapenak irabazteko *toties quoties* agindurik badago eliz-ikustaldia ta ikustaldi oretan otoitza; sei aitagure, sei agur Maria ta sei gloria bear dira barkapen osoa irabazteko ikustaldi bakoitzean. Bestela naidana.

BARKAPEN OSOAK ZEINGABEKO EDOZEIN EGUNETAN (1)

1. Senidetzako soñekoa artzen danean.
2. Iñero egiten dan itzaldian.
3. Profesatzen dan egunean.
4. Urteko astearteetan, Antonio donearen elizkizunetan.
5. Zortzi egunetan gogo-jardunak egin ezkeru.
6. Il-lañitan Jesus'en izena esan da itzez ez bada biotzez.
7. Irugañengo apaizak bere meza beñian. Beste Irugañengoak Lenengo edo Irugañengo Ordenako apaizen meza beñian.
8. Irugañengo Ordena dagon elizako Santu-nagusi egunean. Aita Santuaren naierako otoi-egiñaz elizan.
9. Iru Ordenetako edozein elizetako santu-nagusien egunetan.
10. Bi aldiz ñero norberari derizkion egunetan.

Oaña. — Barkapen auek irabazteko Aitortza egin eta Jaunartu-bear da.

(1) Acta Ordinis Minorum, 1923.

BARKAPEN OSOAK EGUN JAKIÑETAN

Auek irabazteko aitortu ta Jauna artu ta Aita Santuaren naierako otoi-egitea eskatzen da Iru Ordenetako elizetan, edo Irugañen Ordena dagon elizan.

1. Jesus'en izen done-donearen eguna.
2. Garizumako ostiral batean.
3. Epailaren lenengo ostiralean.
4. Ostegun Santuz.
5. Pasko egunez.
6. Jose donearen Zaindaritza egunez.
7. Jaunaren Igokunde (Asentzio) egunez.
8. Irutasun done-donearen igandean.
9. Pentekostes egunean.
10. Korpuz egunean.

I L E R O K O A K

ILBELTZA

1. * *Jesus'en Bilebaiketa* (Urte Beñi).
Oarpena. — Zein Ordenetakoak diran L. B. I. izkiaz bereziko ditugu; birjiña, alarguna, konfesorea ala martiria, b., alar., ait. m. izkiaz.

2. Anjela Zoriontsu, alarg. I. O.
6. * Jaunaren Agerketa.
16. Lenengo Ord. lenen-martiriak, Berar-
do ta lagunak, m. L. O.
19. Bernardo de Corleon, Zoriont. L. O.
28. Odoriko, Zoriont. ait. L. O.
30. Jazinta de Mariskotis donea, b. B. O.
31. Luisa de Aldertoni Zoriont., b. I. O.

OTSAIĀ

1. Beridiana Zoriont., b. I. O.
2. * Ama Mariaren elizan sartzea.
4. Jose de Leonisa donea, ait. L. O.
15. Andres de los Kondes Zoriont., ait.
L. O.
19. Plazenzia'ko Konrado donea, ait. I. O.
22. Kortona'ko Margarita donea, I. O.
26. Franzia'ko Isabel Zoriont., b. B. O.

EPAIĀ

5. Juan Jose de la Cruz donea, ait. Le-
nengo O.
6. Koleta donea, b. B. O.

9. Bolonia'õ Katalina donea, b. B. O.
19. * Jose donea, A. M. Ezkonkide garbi-
garbia.
22. Bienbenido donea, ait. L. O.
25. * Ama Maria'ren Deikundea.
26. Diego Jose de Cádiz Zoriont., ait. Le-
nengo O.
28. Juan Kapistrano donea, ait. L. O.

JOÑAIĀ

2. Leopoldo de Gaikis Zoriont., L. O.
4. Palermo'ko Benito Zoriont., ait. L. O.
16. Gure Aita Prantzisko'ren Oroipen go-
ragafia ta Benito Jose Labre Zorion-
tsu, ait., eta beste barkapena ziñitzak
(botoak) beñituta.
23. Asis'ko Jil Zoriont., ait. L. O.
24. Fidel de Sigmaringa donea, m. L. O.
28. Lukesio Zoriont., lenengo I. O. eta
Pblo de la Cruz donea, ait. I. O.
30. Urbino'ko Benito Zoriont., ait. L. O.

OÑIĀ (Maiatza)

13. Pedro Regalado donea, ait. L. O.
17. Paskual Bailon donea, ait. L. O.
18. Felix de Kantalizio donea, ait. L. O.

19. Ivon donea, ait. I. O.
20. Sena'ko Benardino donea, ait. L. O.
21. Biterbo'ko Crispin Zoriont., ait. L. O.
30. Fernando donea, España'ko Eégea, ait. I. O.
31. Anjela de Merici donea, b. I. O.

GARAGAÑILA

1. Nicosia'ko Felix Zoriont., ait. L. O.
2. Humiliana Zoriont., alar. I. O.
3. Hispelo'ko Andres Zoriont., ait. I. O.
Antonio donearen bederatziurén egu-
netako batean.
13. Padua'ko Antonio donea, ait. L. O.
20. Mikelina de Pésaro Zoriont., alargu-
na I. O.
24. Juan Bautistaren jaiotza (donea).
29. * Pedro eta Paulo apostoloak.

UZTAILA

2. * Ama Maria'en ikustaldia.
8. Portugal'ko eégin Isabel donea., alar.
I. O.
9. Nikolas donea ta lagunak, m. L. O.
10. Beronika de Julianis donea, b. B. O.
13. Prantzisko Solano donea, ait. L. O.

14. Buenabentura donea, Erakuslari ta Kardenala, ait. L. O.
21. Anjelina de Marciano Zoriont., alar. I. O.
22. Brindis'ko Lorenzo donea, ait. L. O.
26. Ana donea, Ama M. Ama.
27. Maria Magdalena, b. B. O.

DAGONIĀ (Agostua)

2. Gaur iru Ordenatako elizak *bixitatz*en diran aldi bakoitzean «*toties quoties*» barkapen osoa.
4. Domingo de Guzman donea, ait-irazl.
7. Agatanjelo ta Casiano Zoriont. m. L. O.
12. * Asis'ko Clara donea, b. irazl. B. O.
15. * Ama M. Jasokunde (Asuntzio) eguna.
16. Joakin donea, Ama M. Aita.
17. Roke donea, ait. I. O.
19. Luis Tolosa'ko Obispoa, ait. L. O.
22. * Ama Maria'ren Zazpi Atsegiñak.
25. * Luis donea, Frantzia'ko Eégea, Irugea'ren Ordenako Zaindaria.
26. Ofida'ko Benardo Zoriont., ait. L. O.

IRAIĀ edo Agoŕa

4. Biterbo'ko Rosa donea, b. B. O.
8. *Ama Maria'ren jaiotza. Kupertino'ko Jose donearen, ait. L. O. jaiaur'e-ko bederatzi egunetako baten.
15. A m a Maria'ren Zazpi Atsekabeen eguna.
17. *Aita Prantzisko donearen Zauriezartzea.
18. Kupertino'ko Jose donea, ait. L. O.
24. Seberino'ko Pazifiko donea, ait. L. O. — Gure Aita Prantzisko donearen bederatziur'en egunetako batean.
27. Elzeario donea, ait. I. O.

URĪĀ

2. Aingeru Zaindariak.
4. *Asis'ko gure Aita Prantzisko, Iru Ordenen Irazlea, edo ur'engo zortzi egunetako batean.
6. Bost zauri eramán zituan Prantziska donea, b. I. O.
10. Daniel eta lagun doneak, m. L. O.
11. Gure Aita Prantziskoren Zortziur'ena.
12. Montegrinario'ko Serafin donea, ait. L. O.

19. Alkantara'ko Pedro donea, ait. L. O.
26. Potenza'ko Buenabentura Zoriontsua, L. O.
30. Akrio'ko Anjel Zoriont., L. O.
31. Florentzia'ko Tomas Zoriont., L. O.

AZAROA

2. Animen eguna (*toties quoties*).
13. Alkala'ko Diego donea, ait. L. O.
14. Josafat donea, obis. eta m.
16. Asis'ko Ines donea, b. B. O.
19. * Isabel donea, Hungria'ko Eregiña, Irugaíengoen Zaindari, edo zortzi egunetako batean.
21. * Ama Maria'ren elizan aurkeztea.
26. Porto-Maurizio'ko Leonardo, ait. Lenengo O.
28. Marka'ko Santiago donea, ait. L. O.
29. Ordenako Santu guztiak. Beste bat ziñitzak (botoak) beñitziak. Sorkunde jai-aurretik dauden bederatzi egunetako batean.

LOTAZIĀ (Abendua)

1. Ordenako ildakoen egunean.
- 8.* Sorkunde egunean. Iru Ordenen Zaindaria da.

9. Delfina zorient., Elzeario donearen emaztea, I. O.
12. Gure Aita Prantzisko donearen korputz-arkitzea. Jaunaren jaiotz-aufetik dauden bederatzi egunetan lenengo ta azkenekoa.
25. * Jaunaren Jaiotza.

AITORTU TA JAUNARTU GABE
IRABAZI DITEZKEN BARKAPENAK

1. Jesus ezin esan duenak aoz edo biotzez, damutu utsarekin.
2. Iltzerako prantziskotañen *habitu*a eskatu ta oi gañean daukatenak.
3. Zazpi amañeko Agurtza (Eñosarioa) X Leon Aita Santuak 1517'gañen urtean «Exponi nobis» asten dan eskutitzan, XI Inozentzio'k eta beste Elizako Buruak barkapen osoa ematen dute «toties quoties» zazpi amañeko agurtza esaten dan aldi bakoitzean Asis'ko Prantzisko donearen iru Ordenetan sartuak daudenen alde, ta berak nai baldin badute barkapen oriek irabazi ditzateke Garbitokiko animen alde. Onetarako ezta

oben-aitortza ta Jaunartze beańik, eta *pusketan* esan da ere berdin da, nonai ta noiznai.

Esateko era. — Gurutze Santuaren...

Jesukristo nere Jauna...

Ama graziazkoa ta eńukiońa, gure etsaiengandik zaitu gitzazu orain eta gure eriotzako orduan. Amen.

Lenengo Misterioa.—Seme-Jaungoikoaren gizon egitea. (Aitagurea, amar Agur-Maria ta Gloria). *Bigarren Misterioa.*—Ama Mariak bere lengusu Isabel doneari egin zion Ikustaldia. *Irugarren Misterioa.*—Jesus'en Jaiotza. *Laugarren Misterioa.*—Iru Eńegeen guńegitea. *Boskarren Misterioa.*—Jesus galdu ta Elizan arkitzea. *Seigarren Misterioa.*—Jesus'en piztuera. *Zazpigarren Misterioa.*—Ama Maria zeruratzea. — Ondoren bi Agur-Maria, uste denez 72 urte luńean igarozitualako ta azkenez aitagure bat Aita Santuaren naierako. Barkapenak irabazteko ezta *letaniak* esan beańik, bańa egoki izango da.

ONERASPEN ONEN JATORBURUA

Bein lorez egindako burestun bat egu-nero A. Maria'ri buruan ipintzeko oitura zuan gazte bat sartu zan gure Ordenan (Wadingo E. X.-1422). Naigabe ta min aundia ematen zion, oitura zuanez, omen ori bere Ama maiteari emangabe bizi beařak, praileartean ořelakorik ezin zezakelako, ta Ordena utzi ta alde-egiteko asmoa artu zuan. Bere asmoa betetzeko jaři zanean, Ama Maria berak ditzuraz beteta agerturik esan zion: «¿Zer dala-ta zaude ořen itun eta dabilzkizu buru bide oriek? Atsegin izan zait egu-nero lore beřiz eginda buruan ipintzen zinidan burestuna; baņa atsegingařiagoa izango zait, omen ořen ordez, buruan jartzen baldin badidazu nere bizialdian izan nituan zazpi Atsegiņen burestuna. Atsegin bakoitzean amar Agur-Maria ta Aitagurea esanaz. Lorezko burestunik edeřena auxe da». Eta alaxe egin zuan gazteak.

Bein ordea aita *maixuak* zer egiten ote zuan praile-gaiak ikusi nairik, gelako ate zulotik zelatan jaři zan, eta oartu zuan

gaztea belauniko mar-mar ari zan artean, Aingeru bat ufezko ari batean amar arots eder eta lili bikain bat zartzen zijoala ta ori zazpi alditan; eta ari luze ura burestun eran bilduta gaztearen buruan ipiñi zuala. Aita *maixua* arituta gelditu zan, eta etzekian zer adierazi naitzuan ikuskari arek, eta gaztea beragana deituta esku-mendez agindu zion, aingeruakin gertatu zitzaion guztia adierazo zezaiola. Orduan bada esan zion, ze estualdiak izan zituan... eta Ama Mariak agertu zion guztia. Onela zabal-tzen joan zan zazpi amañeko agurtza gure Ordenan.

Ama Maria'ren biotza atsegiñez bete zuten gertaldiak oetxek dira: I. Espiritu Santuaren egitez Birjiña izateari utzizgabe, Jaungoikoaren Ama izango zala, aingeruak esan zionen. II. Bere lengusu Isabel donea ikustera joanik, onek zoriontsua izango zala iragañi zionean Jaungoikoaren Ama zalako. III. Belen-go estalpean bere Seme-Jaungoikoa ikusi zuanean. IV. Iru eñegeak bere Seme-Jesus'en añañean auzpeztu ziranean. V. Jesus galduta irugañen egunean lege-ja-

kintsuei erakusten Jerusalem'go elizan arkitu zuanean. VI. Jesus eriotzaren loka-riak azkaturik ilen artetik piztuta ikusi zuanean. VII. Bere anima gorputzarekin baturik zeruratu zanean, an zeru ta luren Efégiña izateko.

Len Ama Elizaren zorion-alde bost, eta Aita Santuaren naiera bat, sei Aita-gure, Agur-Maria ta sei Gloria edozein lekutan esanaz, Irugañen Ordenakoak barkapen osoak irabazten zituzten: *a*) Eromako zazpi Jauregietan (Basiliketan) Misalak «Statio» izenez, zeintzen dituan egunetan; *b*) «Toties quoties» Eroma'ko elizetan, Jerusalem, Santiago de Compostela ta Portziunkulan emanik dauden barkapen osoak, ez batara, «cumulative», askok uste duten bezela, aldi bakoitzean baizik...

Baña orain, XI'gañen Pio Aita Santuaren aginduz, amar urteko barkapenak bakarik irabazten dituzte aldi bakoitzean, eta egunero esan ezkerro, ilean barkapen osoa. (Acta Apostolicæ Sedis, 22-IV, 1933).

Irugañengoak irabazi ditzaken barkapen ez osoak ezin zenbatu ala dira, ta oregatik emen ez ditugu jartzen.

AZKESPEN OROKOÑA (ABSOLUZIO GENERALA)

Irugañengoak eta Prantzisko donearen seme-alabak artu dezateke Azkespen Orokoña, * izar onekin arkitzen diran ilero-ko barkapen egunetan.

Ikusi bitez 17'gañen oñaldi ta ondorengoak. Angoaz gañera artu dezateke: 1. Epailaren lenengo Ostiralean. 2. Eramu egunean. 3. Aste Santuko egun guztietan. 4. Pasko egunez. 5. Jaunaren Igokundez (Asentzioz). 6. Espiritu Santuaren Pasko egunez. 7. Irutasun donearen egunez. 8. Korpus Kristiz. 9. Jesus'en Biotzaren egunean. 10. Lau aldiz norberak nai duanean. 11. Autakuntza (Elezio) aurretik. 12. Ordena *bixitatu* ondoren.

OARPENAK

1. Azkespen Orokoña (Absoluzio Generala) barkapen osoa daraman *Bendizio* bat da.

2. Irugaíngoai emanik dagon Azkespen Orokor au Garbitokiko Animen alde irabazi diteke (1).

3. Bera irabazteko baldintza oek bete bear dira: aitortza, Jaunartze ta Aita Santuaren naierako otoi-egitea (2). Agirian ematen bada, Aitagurea (3).

4. Irugaíen batzaíean ematen bada, emaleak Senidetzako batzar-buru izan bear du. Bakaía baldin bada, ta aitorlekuan (konfesionarioan), *konfesoreak konfesio* ondoren eman dezake (4).

5. Praíle-nagusiak beren mendekoai eman dezaioteke eskubidea, konfesore izendatuak ezpadira-ere, beren elizetan Azkespen orokoía emateko (5).

6. Azkespen Orokoía artzeko Irugaíngoak egun jakiñean baturik baleude, ta ortarako eskubidea duan apaizik ez balego, edozein apaizek, praílea edo ez

(1) *Act. Ord. Min.*, XXV (1906), 340 oríaldean.

(2) *Summarium... Tertii Ordinis*, I, II.

(3) *Rituale R. S.*, T. I, c. IV.

(4) *S. C. Indulg.*, 1886, ad III.—*Act. Ordinis Min.*, V (1885), 183; X (1891), 143-144 oríaldetan.

(5) *S. C. Offi.*, 1814.—*Act. Ord. Min.*, XXXIII (1914), 236 oríaldean.

prailea *konfesorea* izan ezkerro, Azkespen Orokor ori eman dezake (1).

7. Azkespen Orokoña artzeko garaia ez da izendatutako eguna bakarik, baita urango zazpi egunak ere (2). Asko bada egun aurko aratsaldetik, bakara bada goizean *konfesatu* ondoren (3).

8. Emateko *estola moria* jantzita *Ritual*'eko Añendiak esan bear dira, *Intret...* Bakarik aitorlekuan badago, ta *konfesoreak* aldirik ez auxe esango du:

«*Auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa, plenariam peccatorum tuorum indulgentiam tibi impertior. In nomine Patris † et Filii et Spiritus Sancti. Amen*» (4).

9. Senidetza bati Azkespen Orokoña (Absoluzio Generala) emateko eskubidea baldin badu apaiz batek, berak ere ira-

(1) S. C. *Offi.*, 15 d. 1910.—*Act. Ordinis Min.*, XXX-1911.

(2) Benedicto XV, *Quae omnia*, 1917.—*Acta Ordinis Min.*, XXXVI (1917).

(3) S. C. *Indulg.*, 1895.—*Act. Ord. Min.*, XIV (1895).
S. C. *Indulg.*, 1888.—S. C. S. *Offi.*, 1913.—*Acta Ordinis Min.*, XXXII (1913).

(4) S. C. *Rit.*, 1915.—*Act. Ord. Min.*, XXV (1906).

bazten du, berari nork emanik ez badu (1).

10. Azkespen Orokoña ematen danean, batzañean dauden Irugañengo guztiak irabazten dute, naiz *norbait* kanpokoa izan (2).

AITA SANTUAREN BENDIZIOA (BENDICIÓN PAPAL)

Leon XIII'gañenaren esku-zabalez Iru-
gañengoak artu dezateke urtean bi aldi-
tan barkapen osoa daraman Aita Santua-
ren *Bendizioa*. «Universi» 1882-ngo, Uz-
tailaren 7'an.

OARPENAK

1. Egun batean bi alditan ezin diteke eman.

2. Batzar-zuzendariak nai duan egu-
netan eman diteke; ez baña *Obispo* jau-
nak ematen duan egun eta leku berean.

3. *Bendizio* onek daraman barkapena irabazteko aitortza, Jaunartzea ta Aita Santuaren naierako otoi-egin bear da.

(1) S. C. *Indulg.*, 1900.—*Act. Ord. Min.*, XIX (1900).

(2) S. C. *Indulg.*, 1896.—*Act. Ord. Min.*, XV (1896).

4. Uruti xamar bizi diranak ezin eldu balitezke elizara, *Bendizioa* ematen dan egunetan, onen ordez, Azkespen Oroko-*ra* artu dezateke noiznai *konfesio* ondo-*ren* (1).

5. Azkespen Oroko*ra* eman dezateken guztiak, eman dezateke ere *Bendizio* au.

LEGAZKA TA NEKE-AZKESPENAK (PRIBILIJIO TA INDULTUAK)

1. Irugañen Ordenako apaizak, naiz *nobizioak* izan, astean iru egunetan al-*dare pribilejiatua* daukate, *grazi* au bes-*te* bidetik ez badute beintzat.

2. Edozein apaizek, naiz Irugañengoa izan, naiz ez, Iru Ordenetako ilen alde meza ematen duanean aldare guztiak *pri-
bilejiatuak* ditu; au da barkapen osoa irabazten da animen alde.

3. Irugañengoak gaixo egonik etxetik ezin e*raz* atera ditezkenean, edozein Iru Ordenetako elizetan irabazi ditezken bar-*kapenak* irabazi ditzateke bost Aitagu-*re...* esateakin, eta bat Aita Santuaren naierako (2).

(1) *S. C. Indulg.*, 1893, ad XIV.—*Act. Ord. Min.*, XII (1893).

(2) *Summarium... Tertii Ordinis*, cap. V, 4.—*Act. Or-
dinis Min.*, XX (1901).

4. Irugañen Ordenako eskapularioa, *habituaren* ordez jazten dan eskero, ezin diteke bere ordez *medala* ibili (1). Baña grazi bereziz Zuzendariak artu dezake bidea bañengo *eskapularioa* ta sokatxoa utzita *medala* erabiliatzeko... Ontarako bultzagai aundia bear da (2). Eta ez da *medala* lepotik zintzilik eraman beańik.

5. Eskapularioak zakelean edo sońoan ibiltzeak ez du balio (3) bañengo sońe-koen azpitik edo gańetik ibili bear dira (4).

6. Irugañengo *nobiziuak* aztuta edo za-barkeńiz utziko balute *eskapulario* ta sokatxoa sońean eramaten, edo-ta, ezin dutelako, ez dute *nobiziadua* galtzen, *profesa*-egiteko asmoa duten artean (5).

7. Urtietan eskapulario ta sokatxo gabe ibili dan Irugañengoak, beńiz jastia aski du, beńiz Ordenako irabazietan sartzeko (6).

8. Senidetza batean sartuak diranak,

(1) Decret., 1900.

(2) Pío XI, 25 de Marzo 1932.

(3) Decret., 1740'gañen urtean.

(4) Decret., 1855'gañen urtean.

(5) S. C. *Indulg.*, 1903.—*Act. Ord. Min.*, XXII (1903).

(6) Decret., 1857'gañen urtean.

bestean *profesa* egin dezateke, beñiz urtea bete beańikabe.

9. Baita mendetasun batetik ere bestera aldatu litezke, ońetarako bidezkoa danean; au da Aita Kaputxinoen mendetasunetik Praile Txikańen (Prantziskanoen) mendetasunera, beñiz *nobiziaduan* sartuta *profesa* egin gabe (1).

10. Irugańen Ordenakoak beste Anaidi edo kofradetakoak bańo lenago dira: au dala-ta guztien atzetik juateko eskubidea dute *prozesioetan* (2).

11. Pio X'gańenak 1909'ngo. Maiatzaren 5 eta 17 eman zuan graziz Irugańen Ordenakoak beste bi Ordenakoakin alkartasun osoa bai dute. Au dala-ta Praile Txikańak, Kaputxinoak, Konbentualak, Klaratańak, Konzezionistak, Ursulinak, Misionerak egiten dituzten egite onetan sartzen dira Irugańengoak. ¡Au bai dala irabaztea! Lenengo Ordenakoak 30.000 ta geiago dira, Klara donearen mojak 15.000. Irugańen Ordenako mojak, 47.000. Munduan beren etxeetan

(1) S. C. *Indulg.*, 1903-ngo., Epailaren 4'an. — *Acta Ord. Min.*, XXII (1903).

(2) Can. 706.

bizi diran Irugaíengoak miloika... Zenbat penitentzi ta zenbat eginkizun on egingo dituzte anima oriek guztiak? Oía bada zein irabazi aundia daukan Irugaíengoak.

12. Baña *pribilejiorik* aundien aundiena zerua da. Ondo betetzen badegu Araudiak (Eíeglak) agintzen diguna: gure eginbeaíetan zintzoak baldin bagera zerua eskier (ziur) gure eskutan daukagu. Ez gaitezen aztu *profesa* egin ondoren esaten zaizkigun itzetzaz:

«Baldin agindu oek betetzen baditzu, nik Jaungoikoaren izenean betiko bizitza agintzen dizut: Aitaren eta Semearen † eta Espiritu Santuaren izenean. Amen».

Eskeíak emaiozkagun bada Jaungoikoari Ordena done onetara ekaíi gaitualako, ta *eskapulario* ta sokatxoari beti mun-egiñaz beíitu ditzagun saíitan gure Aita Prantzisko donearen seme zintzoak izateko asmoak.

GURE AITA PRANTZIZKO'RI EMANDAKO
GRAZI BEREZIAK.

Jesukristo gure Jaunak Aita Prantzisko doneari eman zizkan grazien artean,

berezienak zazpi oetxek dira, IX Gregorio Aita Santuak dionez. Berak Prantzisko'ren aotik artuak ditu. Ordenaren asieratik alaxe sinistu izan da (1), eta Aita Santuak eta Ama Eliza doneak onez artu dute au sinisliei erakustea.

Ona emen zeintzuek diran:

1. Iru Ordenetako seme-alabak, bere Ordenen maitale ta ongileak beren animen salbazioa iritxiko dutela; pekatari aundia izana'ren, damutu ta bere obenak (pekatuak) aitortzeko astia izango dute-ta.

2. Munduaren azkenarte bere Iru Ordenak iraungo dutela.

3. Bere Ordenan gaizki bizi nai dute-nak, luzaro bertan ezin iraun dezatekela.

4. Bere Ordenako soñekoakin ez dala oben aztunakin iñor ilko.

5. Zenbat eta praile geigo diran bere Ordenan, orduan eta Jaunak *limosna* geiagokin begiratuko diela.

6. Bere Ordenen gaizkileak gogorki zigortuak izango dirala ta laister eta gaizki ilko dirala.

(1) Aita Kornejo, Ordenako edestian, 1. atalean. 4'garfen liburuan, XXII eta XXVI.

7. Araudiaren aginduak ondo betetzen dituztenak, goi-argi asko ta aundiak izango dituztela okerbide ta obenetik aldeegiteko, ta lurbira au eriotz on batez utzirik, ez dirala *Garbitokian* luzaro egongo.

Graziok Jesus'en Biotzak, Karmel'go Ama'k, eta abar egindako aginduak bezela, bear diran baldintzakin artu bear dira.

Ez da gutxi baña, Prantzisko doneak agertzen diguna, au da: bere seme-alabak eta bere Ordena maite dutenak, ez dirala pekatuan ilko, Jaungoikuak aldi ta grazia emango dielako.

Oroigaña da ere Aita Prantzisko doneak zerura joan da gero bere semieta-ko bateri esan ziona: «Begira seme: jakin bear dezu, Alberna-mendian Kristo'k bere Zauriak ezañi zizkidanean auxe esan zidala: Prantzisko, Nik nere Zauriak ezañi dizkizut nere ikuñitzain izan zaitezten, eta Nik, ilda gero, *Linbora* jetxirik, ango animak onez atera nituan bezela, nere *Pasio* donearen bidez eta irabaziz nai det, zu ere il ziñan egunean (*Uñilaren* 4'an) *Garbitokira* jetxi zaitezela, an dauden zure Ordenako seme ta

ongileak andik ateratzeko, nere Nekaldiaren maitatzalea zeran eskero, nere garaipenean ere nere lagun izan zaitezzen (Loratxuak, 220). Bai dira esaten dutenak ere (1) Porziunkula egunez eta Agofaren 17'an Prantzisko donea Garbitokira jeixten dala, ta Lisboa'ko Aita Markos'ek dio beñiz, Santu onen Zauriak indar bera dutela, ta ez dala egunik Prantzisko donea Ama Maria'kin Garbitokira jeixten ez danik, bere semeak eta bere Ordenako ongileak zerura eramateko, ta gertaldi askokin au adierazten du.

Izan gaitezzen bada Prantzisko donearen seme zintzoak eta bere Ordenaren ongileak.

LAUS DEO

G E I K I A

OARPENAK

1. Aita Prantzisko donearen Irugañen Senidetza Jaungoikoa obeto goraldtu ta

(1) Pisa'ko Aita Bartolome «De conformitatibus», etc.

maite izateko irasi (egña) izanik, Iruga-fendañak goizetik gauera ta beti Jaungoikoaren aintza gogoan eta biotzean euki bear du. Beraz oetik jaiki bezin laister, bere Aita Prantzisko donearekin esan beza: «¡Nere Jaungoikoa ta nere zerguztia!» (50 egko. bark.) eta gurutzearen ziñalea egiñik, mun-egin bezaie soñean dauzkan eskuplario ta sokatxoari. Gero garbitzen ari dan bitartean, edo belauniko, e s k e ñ i bitzaizkio, Jesus'en Biotzari egun artako gogapen, naiki, itz eta egintza guztiak, beraren aintzarako, pekatarien eta Ama Elizaren onerako... esan bezaizkio Ama Maria'ri iru Agur Maria, ta Jose doneari, Aita Prantzisko dotsuari ta Aingeru Zaindariari... Aita-gure bana.

2. Efégleak esaten du aldutenak egunero meza santua entzuteko. Asko dira meza santua entzun dezatekenak ere entzuten ez dutenak. Ez dira oroitzen nonbait, meza santua dala munduan dan gauzarik aundiena. Egunero mezataran diranak, Benardo doneak dionez, geigo merezi dute Jaungoikoaren auñean, urte osoa ogi ta ur utsaz barau egin, eta gorputza *dixipliñaz* uratuta baño.

3. Eguneko arazoetan ez du aztu bear Jaungoikoaz Irugañengoak. Bere biotza sañitan jaso bear du Beragana. Aita Prantzisko donearekin esanaz: «¡Nere Jaungoikoa ta nere zer guztia!» edo-ta. «¡Maitasuna ez da maite. Maitasuna ez da maite». «Jesus eñuki nitzaz» Leonardo doneak esaten zuan bezela.

4. Betarik baldin badu egunero irakurri beza Aita Prantzisko'ren Loratxueta-tik edo bere Bizitzatik zerbait: ta eraspen bizia izan bezaio, berak bezela Aldareko Sakramentu Santuari, Jesus-Aurari, Jesus'en Biotzari, Jesus'en Nekaldiari (Pasioari) ta Ama Maria'ri... Egunero «familiar» esan beza bost edo zazpi amañeko agurtza (eñosarioa).

5. Zerbait egin al balezake, ez du eskuak lotuta egon bear Irugañengoak; *apostolua* izan bear du itzez eta egitez, eñuki-egintzetan batez ere.

6. Gabean eskeñak eman bezaizkio Jaungoikoari egunaren buruan egin dizkion mesedeakatik: aztertu beza bere baitan, damu izan beza bere utsegiteagatik, eta Jesus, Maria ta Santuen eskuetan bera anima jañirik, lotaratu bedi Jaungoikoaren pakean.

AITA PRANTZISKO

DONEAREN

ONESPENA

Jaunak bedeinka ta zaitu zaitzala, bere arpegia agertu dezaitzula, ta zutzaz eruki izan dezala. Samurki begiratuta pakea eman dezaitzula.

Jaunak bedeinka zaitzala T.

EDESTIA

Aita Serafindar Prantzisko donea Alberna mendian arkitzen zala bere arkaitzulorik aundienean Migel goi-aingeruaren garizuma egiteko, berari lagun egitera mendi santu artara igo zan bere ikaslarik kufunenak, Leon anaiak, eundalako zirikaldia nabaitu zuan, eta

etzion iñori agertu nai izan zirikal-di au. Baña bere aitaren sari-irabazietan zuan ustea aundia zan, eta bere eskuz idatzitako zerbait eukitzeko naiki sutsuak artu zuten.

Aita Prantzisko'k goi-argiz bazekian zer gertatzen zitzaion Leon anaiari, ta lañuki-me batean idatzirik beste aldi batean Jaungoikoak Moises'i eman zion onespina: *Jaungoikoak bedeinka zaitzala...* beste itzak geituaz: *Jaungoikoak bedeinka zaitzala, anai Leon eta Tau (T) gurutze irudiz zirifimafakatu zuan, eta eman zion esanaz: Artzazu idazki au, ta gorde ezazu zure biztaldi guztian.* Añezkero Leon anaiaren gogoa (espiritu) pakean gelditu zan.

Sinisle guztiei otoi-egiten zaie onepen au berekin eramateko; esaten danetz, ezagututa dago afigaía dala deabru ta zirikal-dien kontra, tximist, gaitzaldi, biotz-min, itxaso añisku, etsaien maltzurkeri, ekaitz, su-bolada, ustegabeko eriotz, aur-min, eta beste ezin zenbatu ala gaitz eta añiskuetatik onez ateratzeko.

A. M. D. G. et B. P. N. F.

IRUGAREN ORDENAN SARTZEKO (1)

G. ¿Zer eskatzen dezu, anai (aíeba)?

E. Aita, nere salbazioa eíazago irixteko Penitentzizko Irugaíen Ordenako jazkia (habitua) apalki eskatzen det.

A. *Deo gratias.*

PROFESATZEKO

G. ¿Zer eskatzen dezu, anai (aíeba)?

E. Aita, Prantzisko santuaren Irugaíen Ordenan profesatzia eskatzen det, Ordena onetan eriotzarte Jaungoikoaren mirabe izateko.

A. *Deo gratias.*

ERA

Nik, N. N. Jaungoiko Alguztidunaren auíean, eta Orbangabeko Birjiña Maria Doatsuaren, Aita Prantzisko dontsuaren eta Santu guztien *gloriarako*, itz-ematen det, nere bizitza guztian gordeko ditu-

(1) Ex Rituali Rom-Seraph.

dala Jaungoikoaren *Legeko Aginduak*, eta Aita Prantzisko doatsu berak ipiñitako Irugañen Ordenako *Eregla*, Laugañen Nikolas eta Amairugañen Leon Aita Santuak legetu duten eran.

Orobat agintzen det *Ereglaren* kontra egiten ditudan utsegiteagatik ematen zaidan *penitentzia* beteko dedala *Bixitatza-leak* nai duan bezela.

A. Aginduok baldin betetzen badituzu, nik Jaungoikoaren izenean, betiko bixitza eskeintzen dizut. Aitaren eta Semearen † eta Espiritu Santuaren izenean. Amen.

Imprimi potest
San Sebastián 9-XII-1931
Fr. Julius Eguíluz
M. P.

Nihil obstat
Victoriae 18 Februarii
Censor
Emmanuel de Lecuona

Leído y examinado de Nuestra orden el presente Reglamento de la V. O. T. de S. Francisco y la relación de indulgencias consignada a continuación del mismo, venimos en conceder y concedemos la aprobación que de los mismos se ha solicitado y damos Nuestra licencia para que puedan ser impresos y publicados.

Vitoria 23 de febrero de 1932

Dr. Justo de Echeguren

Por mandato del M. I. Sr.

Vicario General

Jaime Berástegui

Arc. Scio.

...paradisa re palmas bano ta urua
...libertate...

Paradisa zuei nai deitzen...

Haz gogor... presen...

Que el pueblo...
que se van...

que lo midian...

que se van...

que se van...

que se van...

« ARANZAZU »
Aldizkariaren Irarkolan
1 9 3 4